

Intézeti Protokoll

Betegtájékoztató és beleegyező nyilatkozatok alkalmazása

10.sz. melléklet

Oldal: 1/6

Kiadás száma: 2

GOTTSEGEN GYÖRGY ORSZÁGOS KARDIOVASZKULÁRIS INTÉZET

Gyermek Szív- és Érsebészet Aneszteziológiai Intenzív Terápiás Osztály

Tájékoztató és nyilatkozatok

az érzéstelenítésről (altatásról) és a műtét utáni intenzív terápiás kezelésről

Kedves Szülők!

Kezelőorvosuktól már bizonyosan tudják, hogy gyermekük veleszületett szívfejlődési rendellenességben szenved. A gyermeküket kezelő orvoscsoporthoz műtéti beavatkozást tart szükségesnek, amely a gyermek betegsége miatt *csak altatásban* oldható meg; alternatív érzéstelenítési módok nem jönnek szóba. Természetes, hogy Önök aggódnak egy ilyen beavatkozást megelőzően, azonban gyermekük megérzi szülei félelmét, bizonytalanságát, és ő is félni kezd. Emiatt ez az időszak nem könnyű a gyermek és a család életében. Ezzel a tájékoztatóval szeretnénk megkönnyíteni az Önök helyzetét, részletesen ismertetni, hogy mi történik az érzéstelenítés előtt, alatt és után; így amennyiben Önök úgy döntenek, hogy a beavatkozás elvégzésével Intézetünket bízzák meg, még otthon fel tudják gyermeküket készíteni a rá váró eseményekre.

Szeretnénk, hogy a végrehajtandó beavatkozás olyan sikeres, biztonságos és kényelmes legyen, amennyire csak lehetséges, de ehhez *szükségünk van az Önök segítségére is.*

Az érzéstelenítésnek (anesztéziának) fontos szerepe van a fenti célok elérésében. Ez a tájékoztató arról szól, mi is az anesztetikum (altató), hogyan hat, hogyan történik a beadása. Szeretnénk felvilágosítást nyújtani, mire kell figyelni a beavatkozás előtt, milyen várható, ill. nem várható *szövődmények* léphetnek fel alatta és azt követően.

Kérjük, figyelmesen *olvassák végig* ezt a tájékoztatót, amennyiben *bármilyen további kérdésük van, tegyék azt fel* az aneszteziológus orvosnak, gyermekkardiológusnak, vagy a gyermekszívsebésznek.

Az aneszteziológus (érzéztelenítő, altató) és intenzív terápiás orvosnak, asszisztenseknek és nővéreknek a feladata a műtéti feltételek javítása, a műtét után pedig a gyógyulás biztosítása. Ezeket a feladatokat akkor tudjuk kellő színvonalon elvégezni, ha gyermekük szervezetről minél többet tudunk és az élettanitól eltérő működéseket lehetőség szerint még a műtét előtt helyrehozzuk. Ez laboratóriumi vizsgálatokkal, műtét előtti gyógyszeres kezeléssel, esetleg injekciókkal, infúziókkal, műszeres vizsgálatokkal vagy akár a műtéti időpont halasztásával is járhat, de ez minden esetben a beteg érdekében történik.

Az aneszteziológus orvos kikérdezi Önöket a belgyógyászati, sebészeti, aneszteziológiai és gyógyszeres *előzményekről*, esetleg kiegészítő vizsgálatokat rendelhet el.

Az Önök és főképpen gyermekük érdeke, hogy a feltett kérdésekre legjobb tudásuk alapján őszintén és alaposan válaszoljanak. Különösen fontos a nemrégiben szedett gyógyszereket jelezni, úgy az orvos által rendelteket, mint az anélkül szedettteket, még ha azok olyan mindennaposak is, mint pl. a Kalmopirin, vitaminkészítmények vagy esetleg természetgyógyászati készítmények. A beszélgetés és az elvégzett vizsgálatok eredményei alapján az aneszteziológus orvos kiválasztja gyermeküknek a legmegfelelőbb érzéstelenítési formát és ezt megbeszéli Önökkel.

Végül *a szülők közül az egyiknek az aneszteziológus orvos jelenlétében alá kell írnia a beleegyező nyilatkozatot.* Ez egy fontos dokumentum, melyet kérjük alaposan olvasson át. Ha kérdésük van az érzéstelenítéssel kapcsolatban, ezt mostantól a műtét időpontjáig bármikor feltehetik.

Mi az anesztézia, altatás, narkózis?

Az anesztézia az érzékelés elvesztése. Két nagy csoportba osztható:

1. általános anesztézia,
2. regionális helyi anesztézia.

Az általános anesztézia során altatószerek adásával hozunk létre mély alváshoz hasonló állapotot, "narkó-zist", amelyben a tudat kikapcsol és a fájdalomérzés megszűnik. Mivel minden gyermekszívsebészeti műtét általános anesztéziában történik, ezért a továbbiakban részletesen erről az érzéstelenítési módozatról tájékoztatjuk Önöket. A regionális fájdalomcsillapító technikákat (helyi érzéstelenítő oldat beadása az érzőidegek közelébe) időnként kiegészítő fájdalomcsillapításként alkalmazzuk a műtétek után.

Intézeti Protokoll

Betegtájékoztató és beleegyező nyilatkozatok alkalmazása

10.sz. melléklet

Oldal: 2/6

Kiadás száma: 2

Ki végzi az anesztéziát?

Az Aneszteziológiai Intenzív Terápiás Osztály tagjai, akik magyar aneszteziológiai és intenzív terápiás szakvizsgával rendelkező orvosok, aneszteziológiai szakképzésben részt vevő gyakornok orvosok, aneszteziológus szakasszisztensek és szakasszisztensi képzésben résztvevő nővérek.

A műtét előtti időszak

Gyermekek műtét előtt 6 órával már ne fogyasszon szilárd ételt, illetve tápszert, 3 órával előtte kaphat utoljára anyatejet, 1 órával előtte tiszta folyadékot. Ez azért fontos, mert le kell csökkentenünk a gyomortartalmat, így kisebb annak az esélye, hogy az anesztézia alatt a beteg kihányja vagy a tüdőbe félrenyelje, ami nagyon súlyos szövődményekhez vezethet. Kérjük ezért semmilyen körülmények között se hallgassák el, ha gyermekük ennek ellenére megadott időn belül mégis fogyasztott valamit, mert az ő biztonságát veszélyezteti.

A műtétet megelőzően fél-egy órával a 6 hónaposnál idősebb, vagy az 5 kg feletti súlyú gyermekek *nyugtatót* kapnak, hogy a műtetre alkalmas állapotba kerüljenek. Ez az esetek nagyobbik részében kis mennyiségű, szájon át adott gyümölcsízű, nyugtatót tartalmazó szörp, ill. 30 kg-os súly felett egy-két darab tableta.

Nagyon fontos annak megértetése gyermekükkel, hogy mielőtt bármit tennénk, azt megbeszéljük vele. A műtétben felhelyezzük az *érzékelőket*, melyek mérik a vérnyomást, pulzust és az egyéb életfunkciókat. Az altatószert vagy *vénásan* adjuk be, vagy a gyermek szája és orra elé tartott *maszkon* (olyanon, mint amilyen a filmekben a pilótáknak, az űrhajósoknak van), ezt követően a beteg elalszik. A fájdalommentességet a biztonságos altatásvezetés, valamint az operáló orvos munkájának megkönnyítése céljából *izomellazítók* adásával egészítjük ki. Ezek a légzést leállítják, ezért a beteget *a légcsövétbe vezetett puha műanyag csövön (tubuson)* keresztül lélegeztetjük, *altatógép* segítségével adagoljuk a szükséges oxigént és altatógázokat. A szívsebészeti műtéteknél szükség van arra, hogy *a nyaki nagyvénákba műanyag katétert* vezessünk. Ebbe gyógyszert, infúziót adhatunk, ritkán vért vehetünk vizsgálatra vagy nyomást mérhetünk. A beteg valamelyik *artériáját megsúrjuk*, abba műanyag csövet (kanült) vezetünk a vérnyomás folyamatos monitorizálása, ill. vérvétel céljából. *Gyomorszonda*, valamint *hólyagkatéter* bevezetésére is sor kerül. A testhőmérséklet folyamatos mérése céljából az orron keresztül *hőmérőt* vezetünk be.

A műtét alatti időszak

Az aneszteziológus orvos és asszisztense a műtét alatt is *folyamatosan felügyeli* a gyermeket, monitorizálja, regisztrálja a változásokat, ellenőrzi az érzéstelenséget, megtesz mindent annak érdekében, hogy a fellépő szövődményeket elhárítsa, hogy gyermekük biztonságban legyen és ne érezzen fájdalmat ezen időszakban.

A műtét utáni időszak

Az aneszteziológiai szolgálat orvosa a műtétből kikíséri gyermeküket a *posztoperatív intenzív osztályra*, vagy ritkán a *kardiológiai intenzív részlegre*, ahol átadja a beteget az ott szolgálatot teljesítő intenzív terápiás orvosnak és az intenzív ápoló személyzetnek. Ezeken a részlegeken minden rendelkezésre áll gyermekük gyógyulása érdekében: megfelelő műszerek, különlegesen képzett, megerősített létszámú személyzet; itt éjjel-nappal figyelik gyermekük életműködéseit és folyamatos kezelésben, ápolásban, fájdalomcsillapításban részesítik. Műtét után előfordulhat, hogy gyermekük az első 24 órában úgynevezett "kritikus időszak" elmúltával is gépi lélegeztetésre szorul. Beteg gyermekük aktuális állapotáról az intenzív osztályon lévő *intenzív terápiás orvos*, ill. ügyeletben az *ügyeletes orvos* tud felvilágosítást adni. A műtét után gyakran fellépő szomjúságot - a műtét természetétől függően - vagy folyadék itatásával, vagy infúzióval tudjuk csillapítani. Az intenzív osztályon gyermekük rendszeres légzőtornában részesül, amely elősegíti a műtét utáni tüdőgyulladások kialakulásának kivédését. Kérjük, hogy *gyermekük láthatásának időpontját mindenkor a posztoperatív intenzív osztály vezetőjével beszéljék meg* és egyeztessék.

Az érzéstelenítés és műtét során, ill. után esetlegesen fellépő szövődmények

A szívsebészeti beavatkozásokon kívül az érzéstelenítés és a vele kapcsolatos eljárások, valamint az intenzív terápiás kezelés is bizonyos *kockázattal* járnak. Ezt nem kívánjuk titkolni, ugyanakkor megnyugtatóan Önöket, hogy e veszélyeket jól ismerjük, és ellenük eredményesen küzdve képesek vagyunk a kockázatot a minimumra csökkenteni. Nem hallgathatjuk el, hogy rossz általános állapotú vagy keringésű gyermek hosszú műtétje során *előfordulhat súlyos, sőt ritkán halálos szövődmény is*. Ennek valószínűsége kicsi, s mi mindent elkövetünk, hogy ezt megelőzzük.

Intézeti Protokoll
Betegtájékoztató és beleegyező nyilatkozatok alkalmazása
10.sz. melléklet

Oldal: 3/6
Kiadás száma: 2

A szív-műtét során néha fellépő szövődmények nehezen különíthetők el a kifejezetten fokozott kockázatot jelentő műtéti, ill. altatási szövődményektől. A szívsebészeti beavatkozás nagy műtéti megterhelést jelent, aminek következtében *súlyos szívelégtelenség* alakulhat ki, mely halált okozhat. A nehezen működő szív-izomzat miatt kialakuló alacsony vérnyomás veseelégtelenséget idézhet elő, mely *művese kezelést*, a keringési és légzési elégtelenség *tartós gépi lélegeztetést* tehet szükségessé. A keringésbe bekerülő idegen anyagok *vérög* képződéshez vezetnek, ha ez a véráram után elúszik, idegrendszeri szövődményt, következményes *bénulást* vagy egyéb *szervi károsodást* okozhat. Igen ritkán az *altatógázok*, ill. vénás *altatószerek* is okoznak szervi károsodást, ez súlyos esetben végzetes következményű is lehet. A műtét alatt az altatáshoz szükséges gyógyszerek ill. vér adása váratlan *túlérzékenységi (allergiás) jelenségekhez*, lázas reakciókhoz vezethet. A műtét után a véna és artéria szúrásoknak nem kívánatos nyomai maradhatnak, melyek azonban általában néhány napon belül maguktól vagy gyógyszeres beavatkozásra rendeződnek. A légcsőbe vezetett tubus eltávolítása után átmeneti vagy tartós *rekedség* alakulhat ki.

A műtő, az intenzív terápia és az utókezelés időszakában is *előfordulhat hirtelen szívmegállás, szívritmuszavar*; só- és vízháztartási zavarok alakulhatnak ki, valamint a műtéti sebészek, kanülök, katéterek helyén vagy következtében fellépő *fertőzés* is okozhat tartós egészségkárosodást, ritkán halált. A fent leírt szövődményeken kívül néha más *váratlan szövődmények* is előfordulhatnak, melyek kialakulásakor Önöket azonnal, részletesen tájékoztatni fogjuk.

Ez a tájékoztató nem helyettesíti a személyes beszélgetést az aneszteziológussal és a sebésszel. Fontos, hogy minden felvetődő kérdést megnyugtatóan tisztázzanak az aneszteziológussal, a sebésszel és a gyermekkardiológussal, így gyermeküket otthonukban Önök is felkészíthetik és reményeik szerint megnyugtathatják, hogy minél kisebb lelki traumát okozzon neki a kórházi tartózkodás.

ORVOSI NYILATKOZAT

A fenti beavatkozásra vonatkozó egyéniesített, teljes körű tájékoztatást – kitérve a beavatkozással kapcsolatban valamennyi kérdésre – a legjobb tudásom szerint és olyan módon és olyan mélységig adtam meg, mely a beteg/törvényes képviselője/hozzátartozója számára megítélésem szerint szükséges, érthető és képességeinek, illetőleg állapotának megfelelően megérthetett. A részletes tájékoztató, illetőleg felvilágosító beszélgetés során a kevésbé érthető részeket megvitattuk, illetőleg megbeszéltük, lehetőséget adva a beteg/törvényes képviselője/hozzátartozójának a beavatkozással kapcsolatos kérdései feltevésére, melyeket megválaszoltam. Az orvos kiegészítése:

A beteg/törvényes képviselő kérdései:

Az orvos válaszai:

Budapest, év hó nap

.....
A tájékoztatást adó és nyilatkozatot tevő
orvos(ok) aláírása

KÉRDŐÍV

Név:....., **Azonosító:**

Diagnózis:

Életkor: **Testsúly:**..... kg **Testmagasság:** cm

Születési súly:..... g

Hányadik hétre született?

Perinatális anamnézis negatív?	igen	nem
---------------------------------------	-------------	------------

Leírás:.....

Állt-e gyermekük orvosi kezelés alatt az elmúlt 3 hónapban?	igen	nem
--	-------------	------------

.....

Korábbi kórházi kezelések?	igen	nem
-----------------------------------	-------------	------------

.....

.....

Korábbi műtétek?	igen	nem
-------------------------	-------------	------------

Típusa:.....

Tud-e bármilyen problémáról a korábbi műtétek kapcsán?	igen	nem
---	-------------	------------

Ha igen, mi történt?

.....

.....

Jelenleg szed-e rendszeresen gyógyszert?	igen	nem
---	-------------	------------

Ha igen, mit?

Történt-e gyermekével, vér szerinti rokonokkal bármilyen rendellenes altatás, érzéstelenítés kapcsán?	igen	nem
--	-------------	------------

Ha igen, mi?

Tud olyan betegségről a családtagok, vérrokonok között, ami örökölődik, többeknél előfordul?	igen	nem
---	-------------	------------

Ha igen, mi?

Kapott-e gyermeke már vért, vérkészítményt?	igen	nem
--	-------------	------------

Ha igen, volt-e komplikáció?

Fenn áll-e jelenleg, vagy fennállt korábban bármilyen az alábbi felsorolt betegségek közül?

Izombetegség, izomgyengeség a gyermeknél, vagy a rokonságban?	igen	nem
--	-------------	------------

Intézeti Protokoll
Betegtájékoztató és beleegyező nyilatkozatok alkalmazása
10.sz. melléklet

Oldal: 5/6
Kiadás száma: 2

Vérzékenység a gyermeknél, vagy a rokonságban?	igen	nem
Gyakori, nehezen elálló orrvérzés?	igen	nem
Kisebbségi sérülések, (menstruáció) utáni elhúzódó vérzés?	igen	nem
Trombózis (mélyvénás, tüdőembólia stb.) a gyermeknél?	igen	nem
Trombózis a vérrokonok között?	igen	nem
Érbetegség?	igen	nem
Tüdő/légúti megbetegedés?	igen	nem
Májbetegség?	igen	nem
Vesebetegség?	igen	nem
Anyagcserebetegség?	igen	nem
Pajzsmirigybetegség?	igen	nem
Szembetegség?	igen	nem
Idegrendszeri megbetegedés, görcsállapot?	igen	nem
Pszichiátriai betegség?	igen	nem
Csontok, ízületek betegségei?	igen	nem
Allergia? (gyógyszer, étel túlérzékenység, kontakt dermatitis)	igen	nem
Van-e bármilyen betegsége a felsoroltakon kívül (esetleg speciális diéta, étel intolerancia)?	igen	nem
Volt-e gyermeke lázas beteg az elmúlt két hétben?	igen	nem
Találkozott-e gyermeke tudomása szerint fertőző betegségben szenvedő másik emberrel?	igen	nem
Kapott-e gyermeke az elmúlt két hétben védőoltást?	igen	nem
Van-e gyermekének mozgó, vagy pótolts foga?	igen	nem
Ha igen, melyik?		
Menstruál-e gyermeke?	igen	nem
Ha igen, utolsó menstruáció ideje:		
Serdülőkor felett: dohányzás, alkohol, egyéb szerhasználat? (aláhúzendő)	igen	nem

Intézeti Protokoll

Betegtájékoztató és beleegyező nyilatkozatok alkalmazása

10.sz. melléklet

Oldal: 6/6

Kiadás száma: 2

A beteg neve:.....azonosítója:.....

BELEEGYEZŐ NYILATKOZATOK A.

Alulírott kijelentem, hogy az altatóorvos a mai napon megbeszélte velem a gyermekemen végzendő beavatkozáshoz szükséges érzéstelenítési eljárást, a várható szövődményeket. Az érzéstelenítéssel és intenzív terápiával kapcsolatos felvilágosító tájékoztatót írásban megkaptam. Lehetőségem volt arra, hogy elolvassam és az aneszteziológus és intenzív terápiás orvossal megbeszéljem. Az érzéstelenítés és az intenzív terápia lényegét, a betegtájékoztatóban foglaltakat és a személyre szabott, egyéniesített, minden releváns részletre kiterjedő szóbeli orvosi tájékoztatást megértettem, amely kitért a beavatkozással kapcsolatos valamennyi fenti kérdésre. Ugyancsak megértettem a beavatkozással kapcsolatos valamennyi szövődmény kockázatát. A szóbeli tájékoztatás, illetőleg részletes felvilágosító beszélgetés során az általam feltett kérdésekre kielégítő választ kaptam.

Jelen nyilatkozat aláírásával kijelentem, hogy betegséggemmel/ képviseltem betegségével, az eddigi kezeléssel kapcsolatosan információt nem hallgattam el. Kijelentem továbbá, hogy tudomásom van arról, hogy a felajánlott orvosi ellátást – a vonatkozó jogszabályokban meghatározott esetekben és módon – visszautasíthatom, illetve beleegyezésemet bármikor visszavonhatom.

Mindezek után **beleegyezem** a gyermekem tervezett műtétjéhez szükséges érzéstelenítésbe, altatásba, valamint az ahhoz szükség esetén kapcsolódó intenzív kezelésbe, esetleg szükségessé váló vérátömlesztésbe (aláírt transzfúziós beleegyező nyilatkozat csatolandó).

Hozzájárulok, hogy gyermekemen a tervezett beavatkozást az altatóorvos szerinti legmegfelelőbb érzéstelenítési eljárás segítségével végezzék el, szükség esetén vért vagy vérkészítményt adjanak, az eljárás közben szükségessé váló eszközös vizsgálatokat, beavatkozásokat elvégezzék, az érzéstelenítést és az intenzív kezelést a beavatkozások közben esetlegesen felmerülő új szakmai igényeknek vagy problémáknak megfelelően szükség esetén módosítsák.

Tudomásul veszem továbbá, hogy amennyiben az invazív beavatkozás során annak előre nem látható kiterjesztése válik szükségessé, úgy a beleegyezésem hiányában is elvégezhető a kiterjesztés, ha azt sürgős szükség fennállása indokolja, vagy ennek elmaradása számomra aránytalanul súlyos terhet jelentene. Amennyiben a kiterjesztés valamely szervem vagy testrészem elvesztéséhez vagy funkciójának teljes kieséséhez vezetne, úgy azt csak közvetlen életveszély esetén, vagy aránytalanul súlyos teher esetén szabad végrehajtani.

Bp.....év hó nap

.....

a törvényes képviselő (szülő, illetve gyám) aláírása

.....

(a törv. képviselő jogcíme)

B.

Alulírott kijelentem, hogy gyermekem altatásával és műtét utáni intenzív kezelésével kapcsolatos további felvilágosításra nem tartok igényt. Az altatáshoz és az intenzív ellátáshoz, szükséges beavatkozásokhoz a fentebb foglaltak szerint hozzájárulok.

Bp. év hó nap

.....

a törvényes képviselő (szülő, illetve gyám) aláírása

.....

(a törv. képviselő jogcíme)